

Concept- Kaderbrief 2023

RUD Drenthe

VOORWOORD

Voor u ligt onze kaderbrief voor het begrotingsjaar 2023.

Met de kaderbrief schetsen wij ontwikkelingen die van invloed zijn op onze organisatie en kaders voor de begroting van 2023.

De invoering van de Omgevingswet en de beleidsmatige en organisatorische gevolgen daarvan hebben een belangrijke impact op onze taken voor 2023 en verder. Naast verandering van regelgeving en werkwijzen, wat eigen gemaakt moet worden, zijn er nog verschillende beleidsmatige keuzes die gemaakt moeten worden en moeten ook systemen worden aangepast, verschuiven er taken van bevoegd gezag en krijgen wij te maken met kortere procedures. Het gevolg van die kortere procedures zal zijn dat er meer vooroverleg moet worden gevoerd of meer aanvragen moeten worden geweigerd/buiten behandeling worden gesteld. De overdracht en archivering van de dossiers behoeft daarbij de nodige aandacht, waarbij onze informatie (bijvoorbeeld van inrichting naar milieubelastende activiteit gericht) en de informatievoorziening moet worden aangepast aan de gewijzigde wetgeving.

Een andere belangrijke wijziging betreft de herijking van de Drentse Maat en de daarin opgenomen kengetallen. De effecten daarvan op de meerjarenbegroting zullen we gaandeweg beter inzichtelijk maken. Uiteraard zullen wij dit voortschrijdende inzicht in onze P&C-documenten met u delen en afstemmen. Voor het opstellen van de begroting 2023 – die al in maart 2022 in procedure gaat – zal dit inzicht nog niet (volledig) beschikbaar zijn. Mogelijk dat we bij het opstellen van het jaarprogramma 2023 al wel in staat zijn hier meer op te anticiperen. De vraag vanuit de deelnemers is leidend voor de ontwikkeling en groei van de organisatie. De 1e fase van herijking van de Drentse Maat is op verzoek van de deelnemers via een groeimodel in het jaarprogramma voor 2022 opgenomen. Dit meerjarig groeimodel houdt in dat in een periode van drie jaar de formatie voor het uitvoeren van risicogericht toezicht bij gemeentelijke bedrijven, energie- en asbesttoezicht op verzoek van de deelnemers op een aanvaardbaar niveau wordt gebracht. Voor het jaarprogramma 2023 zal de 2^e fase van de herijking worden opgenomen. De 2^e fase wordt gebaseerd op de uitkomsten van het in voorbereiding zijnde uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid. Daardoor zijn de beschikbare middelen beter inzetbaar op de ingeschatte risico's. De keuzes die hierin worden gemaakt kunnen van invloed zijn op het op het ingezette pad van ontwikkeling en groei.

De ingezette organisatieontwikkeling van de afgelopen jaren wordt verder uitgewerkt in het uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid. Met de keuze om over te gaan tot gefaseerde invoering van risicogericht werken wordt bijvoorbeeld een steeds beter inhoudelijk afwegingskader gecreëerd, waarmee op basis van risico-inschatting en milieurendement, de uitvoering van toezicht kan worden geprioriteerd. Met deze systematiek van werken bieden wij onze deelnemers een bestuurlijk afwegingskader om haar middelen zo effectief mogelijk in te zetten.

Dit proces vergt een lange doorlooptijd en geeft gaandeweg een betrouwbaarder beeld van de risico's en het afwegingskader daarbij. Het opstellen van het wettelijk vereiste uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid in 2022 geeft hier een stevige impuls aan.

Van veel ontwikkelingen is nog niet aan te geven wat de gevolgen daarvan in 2023 zullen zijn. Zo zullen wij het zaaksysteem, wat bij de aanbesteding in 2022 als beste uit de bus is gekomen, in 2023 in gebruik nemen. Het is nog niet bekend welk systeem en of onze afspraken en werkwijzen moeten worden aangepast. Ook moeten er nog beleidsmatige keuzes worden gemaakt in het kader van de Omgevingswet en vraagt de verdergaande digitalisering meer van onze systemen, werkwijzen en inzet in het verwerken van data. Daarbij willen we als een 'normaal' onderdeel van onze bedrijfsvoering werken aan een toekomstbestendige organisatie die binnen de gestelde kaders zoveel als mogelijk toegevoegde waarde levert aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving in Drenthe.

Bovenstaande ontwikkelingen worden verder omschreven in de kaderbrief 2023 waarmee we een gezonde basis willen leggen voor de begroting 2023 en het jaarprogramma 2023

Jisse Otter
Voorzitter Dagelijks Bestuur
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Marjan Heidekamp
Secretaris Dagelijks Bestuur
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	5
DE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN	5
<i>De Omgevingswet</i>	5
<i>Strategische doelen:</i>	6
<i>Ambities uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid voor Drenthe</i>	6
<i>Herijking Drentse Maat.</i>	7
<i>Samen werken aan de toekomst – Uitkomsten evaluatie GR.....</i>	8
<i>De klimaatdoelen in relatie tot energiebesparing bij bedrijven</i>	8
<i>Groei-scenario.....</i>	9
<i>Overige wetswijzigingen.....</i>	10
DE ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN	11
<i>Data en informatie-gestuurd werken</i>	11
<i>Zaaksysteem.....</i>	12
<i>Huisvesting</i>	12
<i>De ontwikkeling van het ziekteverzuim</i>	12
<i>Strategische Personeelsplanning (Spp).....</i>	12
DE FINANCIËLE BELEIDSMATIGE UITGANGSPUNTEN 2023	14
<i>Herijking Drentse maat</i>	14
<i>Relatie deelnemersbijdrage met het Jaarprogramma.....</i>	14
<i>De indexering.....</i>	14
<i>De productiviteitsnorm.....</i>	15
<i>De investeringen.....</i>	15
<i>Het weerstandsvermogen</i>	15
<i>Risico's.....</i>	15

INLEIDING

Met onze kaderbrief worden de belangrijkste beleidsmatige, organisatorische en financiële ontwikkelingen beschreven, die van belang zijn voor het opstellen van de bijbehorende begroting. Op basis hiervan kunnen wij onze taken voor onze opdrachtgevers uitvoeren. Onderstaande afbeelding geeft de samenhang tussen de verschillende documenten weer.

Figuur 1 overzicht jaarlijkse organisatorische en financiële documenten

DE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

Er is een aantal beleidsmatige ontwikkelingen die van invloed zijn op onze taakuitvoering. Dat zijn:

De Omgevingswet

Omgevingswet: nieuw stelsel - nieuwe procedures – nieuwe regels

De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft grote impact op de organisaties die bij de wet betrokken zijn. Dat geldt ook voor de RUD Drenthe. Zo moeten bijvoorbeeld de samenwerkingsprocessen met onze opdrachtgevers opnieuw worden ontworpen en afgestemd.

Wij verwachten extra uitzoekwerk, omdat naast het nieuwe recht ook overgangsrecht gaat gelden. Per geval moet dan beoordeeld worden welk recht waarop van toepassing is. Dit zal gedurende de overgangstermijn (tot maximaal 2029) extra uitzoekwerk vergen. Ook verwachten wij dat meer vergunningaanvragen geweigerd of niet ontvankelijk moeten worden verklaard bijvoorbeeld indien het vooroverlegtraject niet goed wordt benut, met een mogelijke juridisering tot gevolg.

Veel beleidsmatige keuzes moeten nog door de gemeentes/provincie worden gemaakt waardoor de gevolgen daarvan in deze kaderbrief nog niet zijn in te schatten. Als de inbreng van de RUD Drenthe gewenst of noodzakelijk is voor de voorbereiding of implementatie van beleidsmatige keuzes dan zullen de (aanvullende) afspraken daarover in het jaarprogramma verwerkt worden.

Omgevingswet: Kortere procedures – geen tijd te verliezen

Belangrijke proceswijziging vanuit de omgevingswet is de verkorting van de termijnen naar 8 weken (voor veel RUDD vergunningen geldt nu een termijn van 26 weken). Daarmee gaat de omgevingswet fors impact hebben op de werkprocessen waarvoor de toegankelijkheid van de informatie en dossiers goed geborgd moet zijn.

Het uitwisselen van informatie met de deelnemers zal efficiënter en sneller moeten om de wettelijke

termijnen te kunnen halen. Adequate invoering van de onlangs in het project 'digitale uitwisseling' vastgestelde standaard-werkwijze bij de deelnemers is daarin cruciaal.

Omgevingswet: verschuiving van taken

Met de komst van de Omgevingswet in 2022 verschuiven bodemtaken van de provincie naar gemeenten. Gemeenten worden verantwoordelijk voor het beleid en activiteiten in de vaste bodem. De provincie Drenthe is verantwoordelijk voor het grondwaterbeheer en blijft nog wel het bevoegde gezag voor bodemverontreinigingen die onder het overgangsrecht vallen. De verwachting is dat deze overgang van taken en bevoegdheden – inclusief dossieroverdracht – ook in 2023 nog extra inspanning zal vragen. Bij deze verschuiving is ook inzet nodig van de RUD Drenthe. Ook de provincie en de gemeenten moeten het beleid en de bedrijfsvoering afstemmen op deze nieuwe taken. Over de bekostiging van de bodemtaken worden nog nadere afspraken gemaakt tussen het rijk, de provincie en de gemeenten.

Omgevingswet: leges

Met de komst van de Omgevingswet wordt het verbod op het heffen van leges op milieu- en bodemtoestemmingen opgeheven. Onze opdrachtgevers beraden zich hierop en meerdere opdrachtgevers hebben reeds aangegeven tot legesheffing over te gaan. Onduidelijk is nog of de RUD Drenthe namens deze opdrachtgevers een rol krijgt in de inning van de leges en welke gevolgen het heffen van leges voor de organisatie heeft.

Omgevingswet: gaandeweg meer duidelijkheid

Nu de omgevingswet verder is uitgesteld naar 1 juli 2022 laten ervaringscijfers langer op zich wachten. In de loop van 2022 wordt het beeld naar verwachting helderder, doordat we dan ervaring opdoen met de procedures onder de Omgevingswet.

Omgevingswet: Landelijk onderzoek effecten voor Omgevingsdiensten

Dat de komst van de Omgevingswet flinke impact kan hebben op het werk voor een Omgevingsdienst geldt voor alle 29 Omgevingsdiensten in Nederland. Om die effecten in beeld te krijgen wordt eind 2021 een onderzoek ingesteld, door OmgevingsdienstNL (vereniging van omgevingsdiensten), naar de effecten en de financiële vertaling daarvan. Die resultaten worden in het eerste kwartaal van 2022 verwacht en waar mogelijk nog verwerkt in de begroting 2023.

Strategische doelen:

Ambities uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid voor Drenthe

In 2022 zal het uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid voor Drenthe ([Zie figuur 2](#)) worden vastgesteld. Daarmee wordt voldaan aan een wettelijk vereiste en tegelijkertijd invulling gegeven aan een belangrijke aanbeveling vanuit de evaluatie GR die in 2021 is gehouden: kom tot eenduidigheid over de opgave voor de RUD Drenthe, waarop de programmering en daarmee de begroting kan worden gebaseerd. Alleen dan is een adequate organisatie in te richten die de verwachtingen van haar deelnemers kan waarmaken.

Het streven is dat in 2023 overeenkomstig het in 2022 vast te stellen uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid wordt gewerkt. In de bijbehorende en daarop afgestemde strategieën, zoals risico gericht werken en de kwaliteitscriteria (3.0), zijn beleidskaders beschreven voor vergunningverlening, het afhandelen van meldingen, het uitvoeren van toezicht en handhaving en het geven van advies.

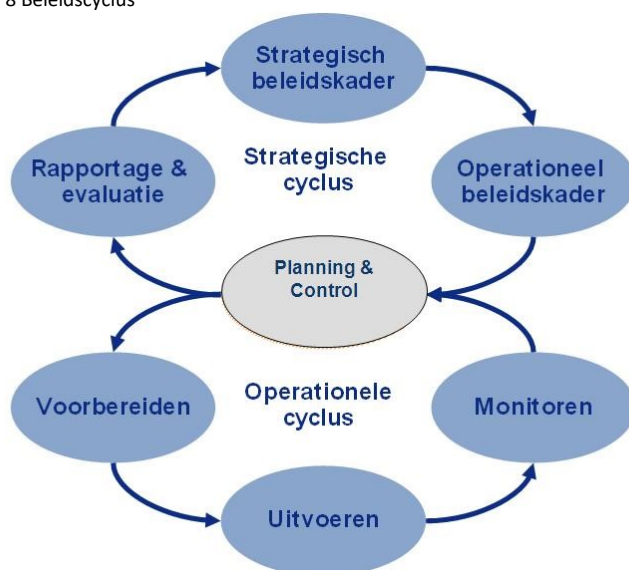
Het risicogerichte toezicht en de Landelijke Handhaving Strategie zijn hier al bestaande onderdelen van die waar nodig op de nieuwe doelstellingen worden afgestemd. De kwaliteitscriteria 3.0 worden bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet herzien.

Wij moeten ons dan ook opnieuw spiegelen aan deze kwaliteitsnormen. Wij verwachten met name dat dit impact heeft op de voor medewerkers vereiste deskundigheidsgebieden en de daar onder vallende kennis- en opleidingseisen.

Het risico gericht werken wordt in 2023 in het kader van het uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid doorontwikkeld.

Het beleid zal worden vertaald naar doelstellingen en heldere kritische prestatie indicatoren (KPI's) die via de uitvoering (grotendeels) door de RUD moeten worden gerealiseerd. Dit leidt tot meer inhoudelijke en minder cijfermatige rapportages, waardoor onze toegevoegde waarde voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving in Drenthe inzichtelijker wordt. Dit is eveneens een aanbeveling uit de evaluatie GR. Daar gaan we onder het kopje "Samenwerken aan de toekomst – Uitkomsten evaluatie GR" verder op in.

Figuur 2 BIG 8 Beleidscyclus

Regionale ketenaanpak milieucriminaliteit en ondermijning

De effecten van milieucriminaliteit en het daarbij behorende ondermijnende gedrag zijn vaak niet direct zichtbaar, maar brengt zowel economische-, milieu-, als gezondheidsschade toe.

Omgevingsdiensten zijn een steeds belangrijkere schakel om milieucriminaliteit te bestrijden alsmede om veroorzaakte schade te laten herstellen. In het uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid moeten over de bestrijding daarvan keuzes worden gemaakt.

Herijking Drentse Maat.

De herijking van de Drentse Maat (DM) wordt in twee fasen uitgevoerd. In fase 1 is met een 'korte klap' een meer realistisch kental voor de producten DM ontwikkeld, gebaseerd op de uitgevoerde benchmark met collega omgevingsdiensten. Het effect hiervan is een oplussing van de capaciteit, waarin een groeimodel is opgenomen. De eerste stap is verwerkt in de jaarprogrammering van 2022 en vindt budgetneutraal plaats. In 2023 wordt een doorgroei voorzien met een uitbreiding van circa 3,7 fte op de Drentse maatproducten.

In fase 2 wordt, aansluitend aan het opstellen van het uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid, een brede herijking van de DM uitgevoerd.

Hiervoor is gekozen, omdat het ambitieniveau van de kwaliteit wordt vastgelegd in dit nog op te stellen uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid. Dit is daarmee de basis voor de brede herijking van de DM.

Gelet op de huidige planning zal de 2^e fase herijking DM nog niet kunnen worden betrokken bij het opstellen van de begroting van 2023. Dat betekent dat de grondslagen van de urenraming van de begroting 2023 nog zijn gebaseerd op de in fase 1 herijkte kentallen DM. De programmering van het jaarprogramma 2023 wordt vervolgens gebaseerd op de brede 2^e fase herijking van de DM waarin het nieuwe uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid is opgenomen. Bij die 2^e fase herijking DM wordt zoveel mogelijk ook het effect van de Omgevingswet en de analyses van het zaakgericht tijdschrijven (zie tekst Zaakgerichte urenverantwoording) verwerkt.

Besluitvormingsproces

De uitkomst van die 2^e fase herijking DM zal gelijktijdig met het uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid worden voorgelegd aan de colleges, raden en staten van de deelnemers. Daarmee wordt een breed draagvlak gecreëerd voor de strategische doelen en de financiering daarvan.

Asbesttoezicht naar een aanvaardbaar niveau

De deelnemers hebben verzocht om per 2022 het asbesttoezicht op naar een aanvaardbaar niveau te tillen, mede in verband met de hieraan verbonden gezondheidsrisico's. In 2022 wordt de capaciteit hiervoor op orde gebracht. De deelnemers hebben verzocht om de capaciteit in 2022 éénmalig voor de helft ten laste te brengen van de inzet voor het RGT bij gemeentelijke bedrijven. In 2023 worden deze uren (circa 2.300 uur) weer toegevoegd aan de begroting.

Samen werken aan de toekomst – Uitkomsten evaluatie GR

Na de oplevering van het evaluatierapport over de Gemeenschappelijke Regeling van de RUD Drenthe is bestuurlijk invulling gegeven aan de uitwerking van de aanbevelingen. Belangrijke aanbevelingen over het herijken van de Drentse maat en het opstellen van het uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid zijn hiervoor besproken. Over andere aanbevelingen zoals transparant verantwoorden, het vergroten van de slagkracht en de rolneming van het bestuur worden in 2022 nieuwe afspraken gemaakt. De effecten van de nieuwe afspraken, zoals te komen tot eenduidig uitvoerings- en handhavingsbeleid, zullen zeker in 2023 merkbaar zijn. In dat kader moeten keuzes gemaakt worden tussen risico's en benodigde inzet, waarbij een lagere inzet in de regel leidt tot een hoger risico voor de milieudoelstellingen.

De klimaatdoelen in relatie tot energiebesparing bij bedrijven

In het klimaatakkoord van Parijs is vastgelegd dat de wereldwijde klimaatopwarming in 2100 beperkt moet zijn tot 2°C vergeleken met het niveau van vóór de opkomst van de industrie. Er wordt gestreefd om die stijging van 2°C te verlagen tot 1,5 graad. In het verlengde hiervan hebben provinciale staten van Drenthe de doelstelling uitgesproken in de vastgestelde Energieagenda 2020 – 2023 om in 2050 energieneutraal te zijn. Ook verschillende gemeenten streven energiedoelen na. Daarnaast zijn energiedoelen door het rijk verwerkt in wet- en regelgeving.

Het toezien op deze wet- en regelgeving is op dit moment onvoldoende meegenomen binnen de Drentse Maat, of anders gezegd de vanuit dit beleid benodigde wijze van uitvoering past niet meer binnen het destijds opgestelde kental. Voor het nodig geachte adequate energietoezicht is, ter voorbereiding van het jaarprogramma 2022, een voorstel aan het bestuur voorgelegd, waarin een meerjarig scenario is opgenomen met een – deels wettelijk bepaalde – toename van de inzet op dit onderdeel. Voorgesteld wordt vanaf 2022 de formatie op energietoezicht structureel op orde te brengen. Hiervoor is in 2022 6.600 uur begroot.

Vanaf 2022 zal een structurele stimuleringssubsidie (€9 miljoen verdeeld over 29 OD's, voor de RUD Drenthe is dat ongeveer 1.200 uur) worden verstrekt door het rijk. Deze wordt benut om een deel van de kosten te dekken. De deelnemers hebben verzocht om de benodigde capaciteit (5.400 uur) in

2022 éénmalig voor de helft ten laste te brengen van de inzet voor het RGT bij gemeentelijke bedrijven. In 2023 worden deze uren (circa 2.700 uur) weer toegevoegd aan de begroting.

In 2023 verandert de wetgeving omtrent energiebesparing wederom en dat maakt dat er nog eens 1.000 bedrijven bijkomen die aan de erkende maatregelen voor energiebesparing moeten gaan voldoen. Naast de hiervoor beschreven toename van 2.700 uur komt dit neer op 1.600 uur aan extra inzet t.o.v. voorgaande jaren. De eventuele subsidie hiervoor vanuit het ministerie van economische zaken is niet in de dekking voorzien.

De gesprekken hierover met de gemeenten en Provincie zijn nog gaande.

Op basis van de ervaringen in 2022 zal in het jaarprogramma 2023 de inzet voor het energietoezicht nader worden bepaald. Daaraan voorafgaand wordt een plan van aanpak opgesteld om vanaf 2023 de energieambities in Drenthe en/of om het door TNO berekende besparingspotentieel voor Drenthe te realiseren.

Kantoorgebouwen

Ook moet per 1 januari 2023 elk kantoorgebouw minimaal energielabel C hebben. Voldoet het gebouw niet aan de eisen, dan mag het per 1 januari 2023 niet meer als kantoor gebruikt worden. Deze verplichting staat in het Bouwbesluit 2012. De RUD Drenthe heeft de expertise op het gebied van energiebesparing en energietoezicht in huis. Bevoegde gezagen kunnen de RUD Drenthe opdragen om deze taak op zich te nemen en/of hiervoor de RUD Drenthe te mandateren.

Figuur 3 energiebesparing

Groeiscenario

Met de eigenaren is afgesproken dat we, nadat de bestuurlijke keuzes over de herijking Drentse Maat en energietoezicht zijn genomen, met een groeiscenario gaan werken om de organisatie op het niveau te krijgen die past bij de vraag vanuit de deelnemers. De reden daarvoor is onder andere de krapte op de arbeidsmarkt en de daardoor ontstane vraag of wij de benodigde inzet op korte termijn kunnen leveren. Wij verwachten net als de eigenaren dat dit niet op korte termijn realiseerbaar zal zijn. Onder kopje “Strategische Personeelsplanning (SPP)” geven wij aan welke stappen wij zetten om hier invulling aan te geven.

Overige wetswijzigingen

Naar verwachting zullen de volgende wettelijke ontwikkelingen de aandacht van ons vragen:

- De Wet open overheid treedt in juli 2022 inwerking. Met de opdrachtgevers zal afstemming moeten plaatsvinden wat dat betekent voor de bestaande en nieuwe archieven. De hierover te maken afspraken zullen in 2023 doorwerken.
- Het schone luchtakkoord (SLA) zal extra inzet vragen van zowel onze luchtadviseurs, vergunningverleners als toezichthouders.
Er zal extra moeten worden ingezet om verlaagde emissies bij bedrijven te bewerkstelligen. Het verlangen van verdergaande maatregelen om emissies verder te reduceren dan sec de best beschikbare technieken vraagt van alle betrokken partijen extra inzet. Daarnaast dient bijgedragen te worden aan een landelijke werkgroep onder leiding van het Ministerie. In het Schone Lucht Akkoord werken het ministerie van IenW, het RIVM, Rijkswaterstaat, de provincies en de deelnemende gemeenten samen aan schonere lucht. Binnen Drenthe is het akkoord op dit moment ondertekend door de provincie Drenthe en de gemeente Assen.
- Commissie Van Aartsen (Bevoegdheden en financiering van OD's)
De commissie is van oordeel dat het landelijke stelsel van Omgevingsdiensten niet goed functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling van de commissie-Mans. De verbeteringen in de toepassing en uitvoering van het omgevingsrecht sinds de commissie-Mans leveren onvoldoende resultaat op. Het stelsel wordt volgens de commissie -nog steeds- gekenmerkt door fragmentatie en vrijblijvendheid.
Na het verschijnen van het rapport is door het bestuur gekozen de reactie van het ministerie af te wachten en de resultaten daarna waar nodig te betrekken bij de aanbevelingen vanuit de evaluatie GR. Welk effect het rapport heeft op de uitvoering van 2023 is ook nog niet bekend.

DE ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN

Hieronder zijn de meest belangrijke organisatorische ontwikkelingen voor 2023 weergegeven:

Data en informatie-gestuurd werken

Het verzamelen, registreren en analyseren van data tot informatie is inmiddels een belangrijke taak en randvoorwaarde voor het goed functioneren van een omgevingsdienst. De afgelopen jaren hebben we versterkt ingezet zodat onze informatievoorziening zodanig is ingericht dat we data- en informatie-gestuurd kunnen werken. Daarvoor moeten we over een adequate informatievoorziening beschikken. Uit de evaluatie GR van 2021 is duidelijk gebleken dat onze informatievoorziening in vergelijking met andere Omgevingsdiensten vooruitstrevend is op dit gebied. Uiteraard zal ook in 2023 worden ingezet op het op orde houden en verder verrijken van onze data- en informatievoorziening. Daarbij is een aantal onderwerpen voorzien die in 2023 om extra inzet en aandacht vragen:

Digitale uitwisseling informatie

Zo is het borgen van een effectieve en efficiënte digitale uitwisseling van informatie met onze opdrachtgevers en ketenpartners van belang in relatie tot de invoering van de Omgevingswet (Digitaal Stelsel Omgevingswet) en de Wet open overheid.

De impact van de verdergaande digitalisering zal zich in 2022 voordoen, wat dat voor het in stand houden van die digitaliseringsprocessen voor 2023 betekent is nog niet exact bekend. Digitaal samenwerken in de keten vergt evenwel goede onderlinge afspraken. Adequate uitvoering van die afspraken zal daarbij cruciaal zijn.

Over standaardisering van informatie zijn afspraken gemaakt die op 1 juli 2022 moeten zijn ingevoerd. Afgesproken is om de kwaliteit van de aanlevering van informatie te monitoren en daarover gericht te rapporteren in de reguliere P&C-cyclus.

BIS – Bodeminformatie- en beheersysteem

Het in 2022 ingevoerde BIS zal ook in 2023 nog extra inzet vragen om goed ingericht en gevuld te worden. Omdat de Omgevingswet is uitgesteld nemen de gemeente Emmen en de provincie Drenthe de kosten voor het BIS voor hun rekening in 2022. Vanaf 2023 zullen ook gemeenten moeten bijdragen aan het BIS en de inzet die hiervoor nodig is.

Geo-informatie

De groeiende behoefte aan strategische, tactische en operationele stuurinformatie vraagt veel van onze informatievoorziening. In 2021 en 2022 wordt een nieuwe basis gelegd voor een moderne informatievoorziening. Daarbij worden koppelingen tussen interne en externe databronnen gerealiseerd. De mogelijkheid om informatie geografisch weer te geven biedt onszelf, en daarmee de regio, nieuwe kansen.

Als hiervoor extra middelen nodig zijn dan zal hiervoor een apart voorstel worden ingediend.

Zaakgerichte urenverantwoording

Met ingang van 2022 wordt, conform de aanbeveling van de evaluatie van de GR, zaakgerichte urenverantwoording ingevoerd. Hiermee wordt een groter inzicht in de urenbesteding en kentalontwikkeling verkregen en kan beter worden gestuurd en gerapporteerd. De inzichten die daarmee in 2022 worden verkregen zullen worden benut voor het voorbereiden van een realistisch jaarprogramma 2023.

Zaaksysteem

Wij zullen in 2023 het aanbestedingstraject afronden en starten met de implementatie van het gekozen zaaksysteem. Dit in verband met het aflopen van het contract van het huidige zaaksysteem (LeefOmgevingSysteem) in 2023. In 2021 is gestart met de voorbereiding van de Europese openbare aanbesteding. In 2023 wordt het grootste deel van de implementatie uitgevoerd, het is onvermijdelijk dat dit wel extra druk op de productiviteit zal leggen.

Er is op basis van recente aanbesteding-ervaringen van collega-omgevingsdiensten een inschatting gemaakt van de kosten (inclusief eigen ureninzet) in de verschillende fasen:

Uren en kosten verdeeld per jaar:

2022: € 500K (waarvan € 200K aanbesteding en € 300K implementatie)

2023: € 700K implementatie

Zodra over de te maken kosten meer bekend is zullen wij u daarover informeren.

Genoemd dient te worden dat de keuze tussen de huidige leverancier of een nieuwe leverancier mogelijk wel zal leiden tot een aanzienlijk verschil in kosten en eigen ureninzet. De benodigde ureninzet hiervoor zal in het jaarprogramma van 2023 worden opgenomen.

Huisvesting

Het herijken van de huisvesting en ICT is ook in 2023 van belang. Dit in verband met aflopen van de met twee jaar tot en met 2022 verlengde package deals met gemeente Emmen en de provincie voor wat betreft de huisvesting en ICT. Vanwege het aflopen van de afgesproken huurtermijnen en de toenemende behoefte aan thuiswerken (effecten Coronacrisis) is een volledige herijking van de huisvestingsbehoefte gewenst. In het eerste kwartaal 2022 willen we een visie ontwikkeld hebben omtrent huisvesting (aantal werkplekken), thuiswerken, video-vergaderen etc. In 2022 willen we uitvoering geven aan deze visie omtrent huisvesting. De inzet is om in (de loop van) 2023 de huisvesting op de herijkte huisvestingsvisie te hebben afgestemd.

De ontwikkeling van het ziekteverzuim

In de oorspronkelijke meerjarencijfers is steeds gerekend met 4% ziekteverzuim. Om uit te gaan van realistische en haalbare cijfers is bestuurlijk gekozen voor het verwerken van hogere percentages en deze ook te hanteren voor het opstellen van realistische en haalbare jaarprogramma's. In nauwe afstemming met de bedrijfsarts zal worden gewerkt aan een – op basis van de leeftijdsopbouw van onze organisatie – realistisch streefcijfer voor toekomstige jaren. Vanwege de uitstroom van een aantal langdurig zieken (eind 2021 en in de loop van 2022) houden wij voorzichtigheidshalve rekening met een ziekteverzuimpercentage dat eind 2022 rond de 7% zal liggen. De effecten van COVID-19 op lange termijn (zowel op lichamelijk als psychosociaal vlak) zijn nog onvoldoende duidelijk. Daarom is een verdere daling van de norm van het ziekteverzuim voor 2023 naar onze mening niet opportuun en houden we de norm voor 2023 ook op 7%.

Strategische Personeelsplanning (Spp)

In de loop van 2019 is het Spp als project gestart bij de RUD Drenthe. In 2021 wordt het onderdeel gemaakt van de bedrijfsvoering en vindt er op structurele basis een update plaats van de ontwikkelagenda's per team. Het kan gezien worden als een kapstok voor interventies gericht op de toekomst. Doel is om voorbereid te zijn op de opgaves voor de komende jaren zowel op kwantitatief als kwalitatief gebied.

Met het Spp in de hand worden in 2022 en 2023 zaken als opleidingen in het kader van de Omgevingswet voortgezet, wordt ingezet op het voldoen aan de kwaliteitscriteria en zal er veel nadruk komen te liggen op de krappe arbeidsmarkt. De RUD is daarvoor bezig met een arbeidsmarktverkenning tezamen met de ODG en de FUMO. In dat kader onderzoeken we de mogelijkheden om:

- ook zij-instromers klaar te stomen voor onze taken;
- opleidingen van scholen beter te laten aansluiten op onze praktijk;
- van traineeships gebruik te maken.

Dat betekent een andere insteek in communicatie naar buiten, een toename in opleiding en begeleiding van zij-instromers en trainees. Daarbij zal bijzondere aandacht gegeven worden aan inclusie en diversiteit.

Om medewerkers te behouden, zodanig dat zij gezond, productief en met plezier het huidige en toekomstige werk kunnen en willen uitvoeren, zal er ruim aandacht en inzet gepleegd worden op het gebied van duurzame inzetbaarheid. De ingezette zelforganisatie zal in de komende jaren stap voor stap verder worden doorgevoerd. Hybride werken (deels online of thuis, deels fysiek aanwezig op eigen locaties of op locatie bij bedrijven of deelnemers) wordt daarbij naar verwachting de nieuwe norm.

DE FINANCIËLE BELEIDSMATIGE UITGANGSPUNTEN 2023

De deelnemersbijdrage wordt opgebouwd uit 2 onderdelen werkzaamheden:

- ➔ Ten behoeve van het aandeel van de deelnemers in de Drentse Maat-producten
- ➔ Ten behoeve van de uren voor door deelnemers gevraagde Niet-Drentse Maat-producten

Herijking Drentse maat

In het hoofdstuk over de beleidsmatige ontwikkelingen is een paragraaf opgenomen over de herijking van de Drentse Maat naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluatie GR RUD Drenthe. Indien beide fases van de herijking zijn afgerond kan er voor de jaarprogrammering 2023 gewerkt worden met nieuwe kentallen voor de producten in de Drentse Maat. De benodigde ureninzet voor de Drentse Maat wordt dan berekend op basis van de vastgelegde aantallen en het bij het product behorende nieuwe kental. De deelnemers kunnen er individueel voor kiezen om op basis van historie of voortschrijdend inzicht de aantallen bij te stellen.

Relatie deelnemersbijdrage met het Jaarprogramma

De ontwikkeling van de deelnemersbijdrage is ook afhankelijk van de inhoudelijke ontwikkeling van het takenpakket van de RUD Drenthe. Daarbij kan gedacht worden aan wijziging van wet- en regelgeving, toename van aanvragen en meldingen, toegenomen vraag vanuit deelnemers, Drentse Prioriteiten en dergelijke. Deze worden verwerkt in het jaarprogramma. Dit jaarprogramma kan aanleiding zijn voor een begrotingswijziging indien een ander budget noodzakelijk is dan in de meerjarenbegroting beschikbaar is.

Het effect van het jaarprogramma kan ook zijn dat er een andere verdeling is van de totale deelnemersbijdrage over de deelnemers, bijvoorbeeld doordat er meer of minder wordt afgenomen dan in de meerjarencijfers werd voorzien.

De in 2020 vastgestelde gewijzigde verrekeningsystematiek geeft een rechtstreekse koppeling tussen de uren van het jaarprogramma en de begrote bijdrage van de deelnemers.

Op rekeningbasis zullen de werkelijk afgenomen uren worden verrekend, waarbij het effect is verwerkt van incidentele afwijkingen (bv. als gevolg van aanvullende opdrachten, calamiteiten, klachten, en extra of juist minder aanvragen).

De indexering

De indexering vindt plaats op basis van de indexen die gepubliceerd worden in de Macro Economische Verkenning 2022 van het CPB. De volgende twee indexen zijn relevant voor de RUD Drenthe voor het jaar 2023 (bron MEV 2022, publicatie 21-9-2021):

- De loonvoet sector overheid : 2.5%
- Prijs netto materiële overheidsconsumptie : 1.9%
- Gewogen indexering : 2.4%

De lasten in de onze begroting zijn voor 90% gerelateerd aan de loonvoet sector overheid en voor 10% aan de prijs netto materiële overheidsconsumptie. Hiermee wordt een gewogen index van onze begroting 2023 bepaald. Het werkelijke indexcijfer kan aanleiding zijn voor een begrotingswijziging gedurende het jaar.

De productiviteitsnorm

Voor het begrotingsjaar 2023 bedraagt de gemiddelde productiviteitsnorm per medewerker circa 1.300 uur. Vanwege het feit dat het ziekteverzuimpercentage al een aantal jaren boven de voor 2021 en 2022 gehanteerde norm van 6% ligt is het streven om het percentage terug te dringen naar maximaal 7% in 2023. In de productiviteitsnorm houden we dus rekening met een 1 % hoger ziekteverzuimpercentage dan in 2022. Een lagere norm voor het ziekteverzuim voor 2023 is naar onze mening niet realistisch.

Daarnaast telt 2023 260 werkdagen (1 dag minder dan 2022) en valt er 1 verplichte feestdag meer op een werkdag dan in 2022. Hierdoor zijn er minder productief inzetbare uren en daalt de productiviteitsnorm.

De investeringen

Op dit moment is er beperkt zicht op de toekomstige investeringsbehoeften. Uitgangspunt is dat eventuele afgeschreven vaste activa worden vervangen. Tot op heden hebben wij alleen de investering in de bureaustoelen voor de thuiswerkplekken geactiveerd op de balans, waarbij een afschrijvingstermijn van drie jaar is gehanteerd.

In verband met de voorbereidingsfase voor de nieuwe aanbesteding van het zaakstelsel zal in 2023 de afweging moeten plaatsvinden of deze als investering of als incidentele extra kostenpost zal worden beschouwd.

Het weerstandsvermogen

Door het besluit om het Ontwikkelprogramma 2019-2020 voor een bedrag van € 756.250 te financieren uit de opgebouwde reserves van de RUD heeft ons weerstandsvermogen een dermate laag niveau dat er geen risico's uit kunnen worden gedekt. Vanuit het Ministerie van BZK is geadviseerd om de algemene reserve weer op een adequaat niveau te brengen. Huidig bestuurlijk uitgangspunt is echter om, gezien de onder druk staande begrotingen van de deelnemers, de algemene reserve niet op voorhand aan te vullen vanuit de deelnemersbijdragen. Als de risico-inventarisatie van de RUD Drenthe uitwijst dat de verwachtingswaarde van de risico's hoger is dan de algemene reserve, wordt dit in de begroting vermeld, zodat deelnemers met dit onafgedekte risico rekening kunnen houden bij de bepaling en afdekking van hun eigen risico's. Hiermee ontstaat mogelijk meer fluctuatie in de deelnemersbijdrage, maar hebben deelnemers de mogelijkheid hun eigen weerstandsvermogen breder te benutten.

Om de bedrijfsvoering van de RUD niet te belemmeren is het noodzakelijk adequate spelregels af te spreken over de wijze waarop met extra feitelijke ureninzet gedurende een jaar wordt omgegaan, zodat wordt voorkomen dat onvoorziene omstandigheden leiden tot stagnatie in het afgesproken uitvoeringsniveau.

Risico's

Wij voorzien voor 2023, naast de eerder benoemde beleidsmatige en organisatorische onduidelijkheden, de volgende financiële risico's

- Deelnemersbijdrage wordt niet verhoogd na wegvallen rijks-/provinciale bijdragen voor specifieke al bestaande taken;
- Ziekteverzuimpercentage is hoger dan begroot;
- Personele regelingen als gevolg van CAO-wijzigingen (zoals bijv. verlofharmonisatie, vitaliteitsbeleid en thuiswerkregelingen) kunnen leiden tot hogere personeelslasten.

Bij de bepaling van het weerstandsvermogen wordt, met uitzondering van het ziekteverzuimpercentage, met bovenstaande risico's en eerder benoemde onduidelijkheden geen

rekening gehouden. De financiële impact van deze risico's is op dit moment nog niet op geld gezet, maar kunnen substantieel zijn. Daarbij dient opgemerkt te worden dat ten aanzien van deze risico's bestuurlijke keuzes mogelijk zijn.

Bij het verder uitwerken en doorrekenen van de risico's zullen de mogelijke keuzes zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. Het voorstel is om in 2022 de risico's gezamenlijk met de deelnemers te prioriteren, rekening houdend met financieel toezicht en beheersbaarheid.